

మా రాము డిగ్గోల

పుట్టా వెంకటసుబ్బారావు.

“ఆడవాళ్ళమై పుడితే బాగుండునురా!” అన్నాడు రాముడు.

“ఈరోజుల్లా ఆడవాళ్ళయి పుడితే ఏమి లాభమురా? ఆడవాళ్ళంటే అందరకు లోకునే! నవ్వులరాణిలో కథలు వ్రాసే కుర్రాళ్ళకు సహితం-శ్రీచలంగా రన్నట్లు ‘స్త్రీలు కనడం తినడం’ స్త్రీతిలోకి వచ్చారు. మనపురాణాల ప్రకారం స్త్రీకి స్వాతంత్ర్యములేదు. చిన్నతనములో తల్లిదండ్రులు చెప్పినట్లు వినాలి. యశావస్థములో భర్త చెప్పినట్లు చెయ్యాలి. వృద్ధాప్యములో కుమారుడు చెప్పినట్లు నడచుకోవాలి. ఏకష్టమైనా భరింపవచ్చును గాని అస్వాతంత్రత మాత్రము కష్టము. కడుపునిండా అన్నములేకుండా వుండవచ్చును-కాలికొలది తిరగకుండా వుండలేము వంజరములో చిలుక ఎన్నివిధాల పోషించినా ఎదుకు అట్లా కృశిస్తుంది? స్వేచ్ఛలేక.

ఆడవాళ్ళయితే, తెరలు కట్టుకొని యింట్లో కూర్చోవాలి. అది మనకు చేతిగాని పని. నీవు ఆడదానివై నీతో నేను మాట్లాడుతుంటే యికనేమైనా వుందా! ప్రజలలో ఎన్ని గుసగుసలైనా బయలుదేరుతాయి. ఆ మొగవాడిని తమ్ముడనుకున్నా-అన్న అనుకున్నా-మరియే పవిత్రమైన వృద్దేశము లోపలవున్నా నాళ్ళ కి న సరములేదు. ఆడవాళ్ళయితే సంవత్సరానికి డ్రరు పిల్లలు పుడితే యిప్పటికి పదిమంది పిల్లలౌదురు. ఆ పిల్లలతో సంసారముతో, కుళ్ళి కుంగి, కృశించి చాపటానికి సిద్ధమై కాటికి కాళ్ళుచాచి కూర్చుండుము. కర్మముకాలి, వెళ్ళి అయిన తరువాత భర్తపోతే, ముందినమందితెంబగు గుండుగల

యండజయాన క్రింద తయారుజేసి, ధవళవస్త్రు కిరీటధారిని జేసి వంటయింటి సామ్రాజ్యాధిపత్యము యిద్దరు. అర్ధాగిలమ్మీ యనియే మొగవాడైనా కొంచెము ఆదరించెనా, నాని పెళ్ళము చెప్పినమాట వింటాడని హేళనజేస్తారు అంతేగాని ‘కార్యేషునుంత్రి’ అందుచే వింటున్నాడనరు. ఏవిషయములో ఆడవాళ్ళయితే బాగుంటుందని అన్నావు.” అన్నాను నేను.

“చెప్పేదంతా వినకుండా గిరికం లెద్దరు మొదలు పెడితే నేనేయి చెప్పరు? ప్రతిరోజూ గడ్డము చేసుకోవటము కష్టముగా వుంది. ఆడవాళ్ళయితే, ఆ అవస్థ తప్పవన్న ప్రామాణ్యో ఆ మాట అన్నాను.”

“మీసం గడ్డం ఎవరు తీసినేయనున్నారు. మీసం గడ్డమువుంటే రోషమన్నమాట.”

“మీసం గడ్డంవుంటే దోషమని తమ్ముడి మాట.”

“మీసం గడ్డంవుండే సింహములాగుంటారు మొగాళ్ళు”.

“మీసం గడ్డంవుంటే చింబోతు లాగుంటారు మొగాళ్ళు”.

“గడ్డం పెంచుకుండా టైము సేవవుతుంది. అందుకనే పూర్వము ఋషులంతా గడ్డము పెంచుకొని భగవంతుని ప్రార్థించేవారు”.

“గడ్డము కొంచెము పెరగడముతోటే ‘నీ భార్యగర్భిణి’తో వుందా? అది మంగలివాడికి ముడుపు చెల్లించు బాబూ! మంగలివాడికి డబ్బుమేమైనా యిచ్చుకొంటాము. నన్ను చూస్తే ఎలుగుగొడ్డు జ్ఞాపక మొస్తుంది. మాకు భయమే

స్తుంది. అని ఏడిపిస్తారంతా—వాళ్ళకోటికి భయ పడి గడ్డతీసి వేస్తున్నాను”.

“ఎవరైనా ఏదైనా అంటే ఆఱుచుకోవటం ఎందుకు? వాళ్ళనూటలకు లెక్కచెయ్యకుండా ఏడిపించినప్పుడు ఏడవకుండా వుంటే ఏడ్పించవల చుకొన్నవాళ్లే ఏడుస్తారు”.

“ఎవరైనా ఏదైనా అంటే లెక్కచెయ్యకుం డా వుంటానికి రాతిమనిషి ననుకున్నావా? నాకు హృదయం లేదనుకున్నావా? గక్తము నా శరీరములో ప్రవేశించటము లేదనుకున్నావా?”

“గడ్డము చేసుకో లేక ఆడవాళ్ళయి పుట్టాల నివ్రుది నీకు—ఆడవాళ్ళకు కొందరికి గడ్డాలు వస్తాయి తెలుసా! అలా వస్తే నక్కచావవు తుంది”.

“ఇది చలికాలం—ఏదో పనితోందర వు టుంది—పోయిందే ఏనుంగలినాడు చలిలో బ యులుదేరడు. ఆయ్యవచ్చేవరకు అమావస్య ఆగ దని మనముచేసుకోవటము మొదలుపెట్టుతాము. వణుకుతూ చేసుకోవటములో గడ్డము తెగినెత్తు రు కళ్ళబడుతుంది”.

“ఈఅవస్థలన్నీ ఎందుకని గడ్డంపెంచుకోమ న్నాను. పూర్వము కామి చాన్ మురాజును పెండ్లి జేసుకుంది. పెండ్లికొడుకు మీసములు గడ్డ ములు గొరిగించుకొని కనబడేసరికి నీ మొఖము నా మొఖమువలె వుంది అని ఆయనను డైవర్సు చేసింది. తరువాత ఇంగ్లండురాజగు రౌడవహె న్నీని పెండ్లి జేసుకుంది. చూచావా! గడం మీ సంతకపోతే ఎంత హీనముగా చూస్తారో!”

“మనకి మీసాలున్నాయిగా?”

“గడ్డాలు తీసివేస్తే మీసాలుకొంతవరకు తీసి వేసినట్లే! గడ్డాలు మీసాలలో ఒకభాగం. పెద్ద

మీసాలు పెంచుకొని, మీసాలపోతని ట్రైటిలు పుచ్చుకుందామిన్న వాళ్లు గడ్డములో కొన్ని పెం టుకలు మీసాలలో కలుపుతారు. పూర్వం మీసాలు పెంచి సంపెంగనూనెరాసి రెండువేపు ల తుమ్మెదలెక్కలవలెనున్న ఆపట్టడేసి మీ సాలు రెండు చేతులతోను వడివేసి మైసమురాసి గొట్టెకొమ్ములవలె నిలబెట్టేవారట. ఈతెల్లవా ల్లోచ్చాక మీసాలు గొరుక్కోవటము, గడ్డాలు గొరుక్కోటము వచ్చింది. దేవుడు సిద్ధివాడై యి చ్చాడా? యీగడ్డం—ఈమీసం—గడ్డము పెంచుకొంటే చలికాలములో చలివెయ్యదు. ఎండాకాలములో మొఖానికి ఎండ తగలదు.”

“మనకు తురకలకు వ్యతిరేకం—అందుకని వాళ్లు మెంచుకూటే మనము వుంచుకోకుండా తీసి వెయ్యాలి”.

“దేశవాయకులంతా హిందూ మహమ్మ దీయ నఖ్యతకోసం పాటుపడుతున్నారు. అది కలగాలంటే గడ్డము పెంచుకోవాలి.”

“ఏపటములో చూచినా భగవంతులకు గడ్డమువున్నట్లు కన్పించదు. నారు ఏమిచే స్తారో?”

“పరమేశ్వరుడు హాలాహాలి త్రాగినప్పుడు కొంచెము గడ్డముమీద పడిందట పడిదానం తాకాల్సివేసిందట. ఆడదై పుట్టినప్పటినుండి విష్ణుమూర్తికి గడ్డనురావటము మానివేసేదట, అందరకు ఒక మొఖముంటే బ్రహ్మకు నాల్గము ఖాలున్నాయి. నాలుగు గడ్డాలతో తిప్పలుపడ లేక సృష్టించుకోవటము మానివేశాడు. ఇందు డు నరకానురుడితో ఓడిపోయినప్పుడు ఒకరా త్నసుడు గడ్డము వ్రాడదీసి వేసాడట.”

“ ఏది ఎలాగున్నా నలుగురు చేస్తున్నపని చెయ్యాలి. నలుగురితోపాటు నారాయణ కులముతోపాటు గోవిందఅన్నారు. ”

“ నలుగురు చేస్తున్నారని మనముచేస్తే గొట్టెలలో లెక్కవేయబడ తాము మంచిచెడ్డలు తెలియకుండా ఒక గోర్రవేనుక ఒకటి పెళ్ళుతుంది మొదటిది వెళ్ళి గోతిలోపడ్డాక తక్కినవన్నీ గోతిలో పడతాయి. మీసాలుంటే పారుషము సూచిస్తాయి. ‘ రోషములేని మీసములు ’ అన్నాడు. గడ్డమువుంటేకూడా అంతే రంజిత సింగును Lion of Lahore కుంజాబుసింహున్నాడు. ఎందుచేత! గడ్డము మీసములువుంచుకోబట్టే! మీసాలు గెడ్డాలు వుంచుకొంటారుగలకనే, శిక్కులు పారుషవంతులైనారు. మనకీ యాడంగి అలవా డెక్కడనుంచి వచ్చిన

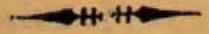
దో తెలియకుండావుంది అంగ్లవియగు షేక్స్ పియరుకు గడ్డముంది. బేకనునకుంది స్పెన్సర్ కువుంది. స్పెయిన్ రాజులకు చక్కని గడ్డాలుండేవి, మొన్నపోయిన మనరాజుగారికి గడ్డముండేది ఆశియాఖండమందు గొప్ప కవీశ్వరుడగు రవీంద్రనాథూ నరుగు గడ్డముంది. సురేంద్రనాథ బెనర్జీకి గడ్డంవుంది. వీరందరికంటే గొప్పవారవుదామనా? మనము మీసాలుగెడ్డాలు తీసివెయ్యటము ”

“ ఇక లెచ్చరు కట్టిపెట్టు శేపటియించి మీసాలు గెడ్డాలు యిక్కెసిప్టింగ్ ఎసోసియేషనుగా తయారవుదాము. నీవువానికి ప్రెసిడెంటుగా వుండుగాని దాడీలు పెంచి మనమత మందరికి బోధచేద్దాము. యినాళ్ళకు Good bye ” అన్నాడు రాముడు.

నేనుకూడా, “ Good bye ” అన్నాను.

ప్రేమాహుతి

కె. ఎస్. ప్రకాశరావు.

అనాడు షెర్లి టెంపిల్ ఫిలిం. నేనూబయలుదేరేను సిసిమాకి. నేనువెళ్లటప్పటికి ఆటప్రారంభమయింది. ఇంటరవల్ కాస్ట్రేకటికయింది. నాముందర వరుసలో కొంతమంది అమ్మాయిలు కూర్చున్నారు. కాశీజీగరల్కులాగే కనిపించారు వాళ్లలో ఒకమ్మాయి, బుజాలవరకూ వ్రేలాడేలోలకులు, చేతికి వాచీ, కాళ్ళకి జోడూ,కరాచీశిల్క చీరకట్టుకొని నేనెప్పుడో చూచిన అమ్మాయిలాగే కనిపించింది. కాని యెవరో నాకు జ్ఞాపకం రావీదు. యంతలో ఒక బిళ్లబం

ట్రోతు వచ్చేను. ‘ రామస్వామీ నాలుగు డింకులు తీసికొనిరా ’ అంది. దీనినిబట్టి ఒక ఆఫీసరు కూతురై వుంటుందని అనుకున్నా. మఱి కాస్ట్రేకటికి ఆటకూడా అయిపోయింది. నేనుబయటకు వెళ్తున్నా, ‘ మోహన్ ! ఎప్పుడువచ్చేవు ? ’ అనేకేక వెనుకనుంచి వినిపించింది. వెనక్కి చూచేటప్పటికి యిందాకటి అమ్మానే నేను అప్రయత్నంగా ‘ ఈవేళేవచ్చే ’ నని అనేశాను. ‘ రేవు మాయింటికి వస్తావుకాదూ ’ అంటూ వెళ్ళిపోయింది తనలో వచ్చిన అమ్మాయిలతో.